

ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗИЧНОГО ФАНАТИЗМУ

Чернова Д., гр. ЖТ-62

Об'єктом дослідження є фанатизм як соціальне явище, його прояви та люди, що схильні до фанатизму.

Предметом дослідження є фан-група Братів Софронових.

Метою роботи є дослідити прояви фанатизму, їх класифікувати, поспостерігати за фанатами, виявити, як вони будуть себе поводити в тій чи іншій ситуації.

Актуальністю роботи є те, що зараз фанатизм дуже розповсюджений як соціальне явище і може нести в собі певну загрозу. Майже кожна людина є прихильником певної музичної або культурної течії. Мета цієї роботи, виявити, які люди схильні до фанатизму, а які ні.

Нещодавно вчені опублікували цікаве спостереження: виявляється, що рівень гормону тестостерону в крові на концертах перевищує не тільки в артистів, як це можна було б припустити, але й у публіки. Від чого хвилюються музиканти – зрозуміло. А от чому такі сильні емоції відчувають пасивні глядачі – на це питання психологи, як правило, говорять лише одне слово: «фанатизм».

Дослідник С.Ю. Головін дає таке визначення терміну «фанатизм»:

Фанатизм (от лат. *fanum* - жертвенник)- це непорушна та заперечуюча альтернативи прихильність до певних переконань, яка виражається в діяльності та переконаннях. Характеризується готовністю до жертв. Відданість ідеї супроводжується нетерпимістю до інакодумців, зневагою до етичних норм, які заважають досягненню загальної цілі. Фанатизм – феномен групової психології. Для фанатиків, які знаходять підтримку у взаємному визнанні, характерна підвищена емоційність, некритичне відношення до будь-якої інформації, яка підтверджує їх погляди, та неприйняття критики, навіть доброзичливої.

Фанатизм нерідко носить ідеологічну, або релігійну забарвленість. Окремо дослідники виділяють так званий спортивний фанатизм. Але об'єкт дослідження цієї наукової роботи – фанатичне кохання, спрямоване на зірок сцени.

Так званий музичний фанатизм стає все більш небезпечним. У свідомості нормальної здравомислячої людини не вкладається, чому одна людина може настільки боготворити іншу, аж до суїциду, «якщо з ним щось трапиться». Фанатки-дівчата кінчають життя самогубством через одруження кумира, не замислюючись, про те, наскільки їх життя хвилює останнього. Статистика стверджує, що після смерті Віктора Цоя кількість самогубств виросла на 30%, а після смерті Курта Кофейна (лідера гурту «Nirvana») деякі

Його фанати вважають своїм обов'язком здійснити суїцид у 27 років – саме в цьому віці помер їх кумир.

Фанатизм порівнюють з наркотичною чи алкогольною залежністю, з тією різницею, що він не вважається таким же небезпечним в очах суспільства. Масове розповсюдження «важкої музики», яка пропагує насильство, куріння та суїцид робить свій відбиток у свідомості людей.

Незалежно від кумира, епохи чи віку фаната, фанатизм можна поділити на два види – ідеалізація та наслідування. Перший випадок описав ще Стендаль у трактаті «Про кохання»: для того щоб закохатися, зовсім необов'язково добре знати людину, іноді достатньо тимчасового льотного контакту, і процес ідеалізації почнеться. З цієї точки зору фанатизм ближче за все до кохання з першого погляду. Звичайно, до ідеалізації більш за все схильні юні дівчата, але є випадки, які виходять за межі звичних уявлень про фанатизм. Микола Васін – один з найвідоміших в світі битломанів, засновник Храму кохання та миру імені Джона Ленона. В 60-х роках, ще підлітком, він почав збирати колекцію, яка пізніше прославила його на весь світ: вирізки з газет та журналів, платівки The Beatles у всіх варіаціях та перевиданнях.

Але більше оточуючих насторожує інша форма фанатизму – наслідування. Підліток не задумуючись переймає стиль, звички, манеру поведінки, образ життя кумира. На цьому, до речі, заснований ефективний комерційний хід: запрошувати на зйомку реклами зірку. Наслідування настільки зближує з зіркою, що робить ілюзію схожості та рідства. Це «прохідний квіток» в ту чи іншу молодіжну компанію. У розумних межах мода заснована на наслідування тим чи іншим кумирам, і не важливо, чи берете ви за основу стиль Tokyo Hotel чи класику Коко Шанель.

Однак, границя між симпатією та манією дуже тонка. За маскою наслідування можна скрити незадоволення життям та підліткові комплекси, приміряючи на себе образ кумира, можна втратити власне «Я».

Фанатизм приймає різні обличчя і молодіжні субкультури – лише одні з них. У дев'ятнадцятому сторіччі молоді люди наслідувальники Вертеру (і масово уходили з життя тим же способом). На початку двадцятого століття кумирами інтелігенції стали поети. Оцінити цю «поетичну чуму» можна було після смерті Єсеніна та Блока. Коменданте Че й досі живий в серцях мільйонів різновікових людей. Ернесто Геваро оточували товпиприхильників, які вважали за честь кинутись під його машину та загинути.

Щоб дослідити психологію фанатів, ми вирішили охарактеризувати фан-групу ілюзіоністів братів Сафронових у соціальній мережі «В контакті» (www.vkontakte.ru/). Назва групи «Братья Сафроновы. Официальная группа иллюзионистов».

Кількість учасників групи – близько п'яти тисяч.

В основному це дівчата студентського, рідше – шкільного віку. Серед них виділяються приблизно двадцять найактивніших членів групи, які майже постійно знаходяться в Online, часто навіть вночі.

Основна тема розмови – звичайно брати Сафронови, хоча рідко коли обговорюються їх творчість. Частіше за все темою обговорення стає особисте життя братів, хоча адміністрація групи намагається ці речі не допускати. З великим оптимізмом дівчата сприймають той факт, що усі брати не одружені. Часто дівчата обговорюють ймовірність існування в кумирів постійної дівчини. Іноді в групі з'являються дівчата, які стверджують, що особисто знайомі з братами Сафроновими та навіть мали з ними статеві стосунки. Такі заяви викликають обурення серед дівчат, адміністратор називає їх брехнею та видаляє з групи.

Також неодноразово виникала тема того, які в братів зріст, вага розмір взуття. Чомусь ці показники здаються фанаткам дуже важливими. У коментаріях до фото та відео фанатки рідко звертають увагу на трюки ілюзійністів. Найчастіше їх повідомлення неінформативні, вони виказують лише захоплення артистами як чоловіками.

Окремо треба сказати про конкурси, які проходять в межах групи. Це конкурс віршів, шаржів та відеокліпів, головною тематикою яких є брати Сафронови та їх творчість. На мою думку, таким чином дівчата вважають, що стають ближче до своїх кумирів.

Ажіотаж настав, коли у групі зареєструвався Сергій Сафронов. Його сторінка одразу ж стала полем для зізнань у коханні, на ній писали вірші, та малювали малюнки. На жодні він не відповідав та у спілкування з фанатками не вступав.

Треба зазначити, що фанатками вони себе не вважають. Мною була зроблена спроба поговорити з ними на тему того, що не потрібно так захоплюватись кумиром як чоловіком та треба більш спокійніше виражати свої симпатії. Пропозиції були зустрінуті вкрай негативно.

Отже, як висновок треба зазначити, що фанатизм, це – емоційна залежність, яка часто несе в собі сексуальний підтекст. У основі його часто лежить незадоволеність собою, своїм особистим життям, соціальним становищем.

Фанатизм - це бажання бути причасним до успіхів іншої людини. І чим успішніша людина, тим більше в неї фанатів.

Треба зазначити, що крайні форми фанатизму, які потребують втручання психолога – досить рідке явище. В кожна людина протягом життя хоча б раз була фанатом, але форма, яку приймав її фанатизм, не була небезпечною ні для неї ні для оточуючих.

Наук. кер.-Сахно П.І.